

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti & Din 2.—, do 100 vrst 250 Din, večji inserati peti vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Uredništvo: Knafla ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knafla ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Zagonetno ozadje beograjskih dogodkov

Hrvatski nevtalci zanikajo Hadžičeve trditve, da so oni onemogočili nevtalno vlado. — Ponovni besni napori hegemonistov. — Najrazličnejše kombinacije. — Danes ne bo nikakih odločitev.

— Beograd, 24. julija. Včerajšnji popoldan je prinesel v razvoju situacije zopet popoln preokret. Dočim se je še v nedeljo zadrževalo, da se bliža Hadžičeva misija uspešnem zaključku ter da obstajajo samo še nekatere težkoče formalnega značaja, se je včeraj izkazalo, da je njegova misija propadla. General Hadžić je včeraj popoldne v dveh avdijenci vrnil kralju mandat. Pravi vzroki, ki so napotili generala Hadžića k temu koraku, še niso povsem jasni in se v političnih krogih najrazličneje komentirajo, zelo verjetno pa bo, da je obstajala njegova naloga predvsem v tem, da sondira razpoloženje Hrvatov in da s svojimi konzultacijami razplet krize toliko zavleče, da bi se duhovni nekoliko pomirili.

Hadžić o svojem neuspehu

V izjavi, ki jo je podal general Hadžić po svoji včerajšnji opoldanski avdijenci, motivira vrnitev mandata s tem, da nevtalni ministrski kandidati niso pristali na njegovo solucijo, naj bi njegova vlada za enkrat še ne imela volilnega značaja, marveč da so zahtevali, naj se takoj razpiše nove volitve. Ker pa bi bila glavna naloga njegove vlade v tem, da deluje pomirjevalno in blažljivo na napete medstrankarske odnose, je ta zahteva presegala okvir njegovega mandata in zato je vrnil mandat, da omogoči nadaljni razplet situacije.

Nasprotno pa ugotavlja dr. Tartaglia (njegovo izjavo, objavljamo na drugem mestu), da ta motivacija generala Hadžića ne drži. Vsi nevtalni kandidati za Hadžičevo vlado so pristali na to, da ta vlada nekaj časa dela brez skupščine in da se le pozneje razpusti Narodno skupščino in razpiše nove volitve.

Nadaljnji razvoj dogodkov bo pokazal, kaj je bilo pravih razlogov v ozadju neuspeha generala Hadžića.

Konzultacije parlamentarnih šefov

Po vrnitvi mandata generala Hadžića so na dvoru znova pričele konzultacije šefov parlamentarnih skupin. Za Aco Stanojevićem, o katerega opoldanski avdijenci smo poročali že včeraj, je bil pozvan na dvor predsednik Narodne skupščine dr. Perić za njim pa predsednik KDK Svetozar Pribičević, ki je v enourni avdijenci ponovno podčrtal znano stališče KDK in njeno zahtevo po garancijah za svobodne volitve.

Nato sta bila konzultirana še Ljuba Davidović in dr. Korošec, ki sta predlagala sestavo parlamentarne delovne vlade, ki bi nadaljevala delo s sedanjo Narodno skupščino. Zadnji je bil v avdijenci sredi prof. dr. Pitamic, ki pa ni hotel novinarjem podati o tem nikakih izjav.

Razne kombinacije

V političnih krogih se je zvečer živahno razpravljalo o nadaljnjem razpletu krize. Hegemonisti trdno upajo, da bo obnovljena vlada bivše koalicije pod drugim vodstvom. Omenja se zopet kandidatura dr. Korošca, katerega forsirajo zlasti vukičevići, ki bi radi potom dr. Korošca prišli zopet do moči. Radikali okrog glavnega odbora z Aco Stanojevićem pa se zavzemajo za Marka Trifkovića, na katerega bi baje pristali tudi demokrati. Obenem pa se vedno znova pojavljajo tudi vesti o vladi pod predsedstvom generala Pere Zivkovića. Važnejše resore bi zasidli v tem primeru generali, zastopani pa bi bili v vladi tudi prvaki parlamentarnih strank.

«Na nevarni poti»

Beograjski tisk je seveda popolnoma na strani hegemonistov in pozdravlja neuspeh Hadžičeve misije. Le zemljoradniške «Novosti» svare pred posledicami, ki bi nastopile, če bi sedanja Narodna skupščina nadaljevala delo brez Hrvatov, ter pišejo med drugim:

«Če se uresniči verzije o obnovi starega režima, potem je to najusodnejša akcija, ki smo jih dosedaj doživeli. V normalnih razmerah bi bilo res

želeti, da ostanemo na parlamentarnem terenu. Toda današnja situacija v državi je izjemna in sedanji parlament, okrvavljen in okrnjen, ne more vršiti več naloge, ki mu jo določa ustava. Ako pomislimo, kako vsa javnost v prečanskih krajih, zlasti pa na Hrvatskem gleda na umetno oživiljenje sedanjega parlamenta, je najmanj kar moremo reči, da smo krénili na opasno pot in da gremo nasproti zelo težkim dogodkom.»

Beograjski tisk že napoveduje razpust Narodne skupščine in nove volitve.

— Beograd, 21. julija. V razvoju krize danes popoldne ni bilo važnejših ali odločilnejših dogodkov. Pozornost vzbujajo samo dejstva, da danes ves beograjski tisk naglašja, da se razvija situacija neizbežno v smeri razpisa novih volitev. Dočim so še sinoči beograjski listi obširno razpravljali o delovni vladi in o obnovi stare koalicijske vlade, pišejo danes, da je Narodna skupščina končala svojo nalogo ter da se mora razpustiti, ker ni niti misliti na to, da bi pod sedanjimi razmerami mogla nadaljevati delo. Razpis volitev smatra beograjski tisk danes sicer že za sklenjeno stvar, ni pa še rešeno vprašanje, kdo naj volitve izvede.

Kakor se danes s sigurnostjo doznava, so šefi bivših vladnih strank o priliki včerajšnjih konzultacijah na dvoru poskušali vse, da dobe situacijo zopet v svoje roke. Še vedno razpravljajo o tem, da bi se setavila delovna vlada, ki bi nadaljevala delo v Narodni skupščini. Za te njihove nade pa je kaj malo izgledov. Z mnogo večjo gotovostjo bi se dalo trditi, da se pripravlja sestava volilne vlade.

Nevtalci niso onemogočili Hadžičeve misije

Senzacionalna izjava dr. Tartaglia, ki zanika Hadžičevo trditev, da so nevtalci zahtevali takojšnji razpis volitev.

— Beograd, 24. julija. Dr. Ivo Tartaglia je sinoči pred svojim odhodom iz Beograda izjavil naslednje:

«Vedno sem mislil, da sem bil od generala Hadžića pozvan, da naj stopim v vlado ne samo kot izvenstrankarska oseba, temveč zlasti tudi kot Hrvat. Pri tem sem bil globoko prepričan, da moram računati z razpoloženjem Hrvatov in da ne bi nikdar koristilo stvari, ako ti to razpoloženje ignoriral. Če naj bi bil pravi cilj nevtalne vlade, da se doseže pomirjenje in ublažitev duhov in razmer v prečanskih krajih, potem bi bilo še bolj potrebno, da bi Hrvat, ki bi vstopil v nevtalno vlado, ne bil tudi čustvom Hrvatov, ker bi drugače ostala vsa prizadevanja nevtalcev brezuspešna, ne dosegel bi se zaželeni cilj ter ne ustvarila bi se ona atmosfera, ki je v interesu države tako zelo potrebna. Po takem pojmovanju vodeni hrvatski kandidati so bili mnenji, da nevtalna vlada ne bi mogla in

Smola francoskih prekocean-skih letalcev

— Pariz, 24. julija. Francoski letalec Paris, ki je včeraj startal k prekocean-skemu poletu, je moral pristati na Azorih, kjer se mu je pokvaril motor. Če ne bo uspelo popraviti motorja, bodo morali poslati na Azore nadomestni motor, na kar bo šele mogel nadaljevati polet na New York. Na Azorih je tudi angleški letalec Courtney čakal na ugodno vreme, da nadaljuje svoj polet v Ameriko.

HOMATIJE V EGIPTU.

— Kairo, 24. julija. Ker se udeležujejo demonstracij proti vladi predvsem omladinci, je egiptovska vlada pooblastila posvetnega ministra, da izključi omladince od nadaljnjega študija na egiptovskih šolah ter jim za več let zabrani tudi polaganje izpitov.

Danes še ne bo odločitve.

Konzultacije na dvoru še niso končane, ker šefa JMO dr. Spaha ni v Beogradu. Včeraj je bil nujno pozvan iz Sarajeva, kjer se mudi na oddihu. Njegov prihod se pričakuje za danes popoldne, nakar bo takoj sprejet v avdijenci, da tudi on pojasni svoje stališče.

V političnih krogih za danes ne pričakujejo še nobene odločitve. (Danes je torek in tega dne se pri nas ne odločajo važne stvari!) Pač pa se z gotovostjo računa na to, da bo jutri poverjen mandat za sestavo vlade ter da bo morda že v četrtek imeli novo vlado.

Kombinacija volilne vlade s polkovnikom Naumovičem

Glede mandatarja za sestavo volilne vlade krožijo najrazličnejše kombinacije. Danes se je v političnih krogih mnogo govorilo, da bi sestavil volilno vlado polkovnik Naumović, vršilec dolžnosti velikega župana v Skopju in bivši komandant polka v Celju.

Z vsa resnostjo se razpravlja tudi o kombinaciji z generalom Pero Živkovićem, komandantom kraljeve garde, ki bi naj sestavil generalsko - uradniško vlado. Pričakuje se, da bo jutrišnji dan tudi v tem pogledu prinesel jasnost.

Tekom današnjega dopoldneva je bila zabeležena samo avdijenca Velje Vukičevića, ki se je kratak čas mudil v dvoru. Po avdijenci pa je novinarjem izjavil, da njegova avdijenca ni bila v zvezi z razpletom krize, marveč da je poročal kralju le o tekočih zadevah.

Tudi za popoldne razen avdijence dr. Spaha ne pričakujejo važnejših dogodkov. Situacija je zopet enkrat popolnoma v znaku ugibanj in kombinacij, kojih verjetnosti in prikladnosti pa seveda ni mogoče kontrolirati.

ne bi smela delati z Narodno skupščino, temveč bi morala rešiti tekoče posle ter izvajati intenzivno delo v smeri pomirjanja duhov ter ureditve administracije. Ker bi tako delo ne moglo prinesiti v kratkem roku dveh mesecev nobenega ploda, je povsem naravno, da bi morala delati gotov čas ter bi kot logična posledica tega moral slediti v skladu z ustavo razpust skupščine in razpis volitev. Hrvatski kandidati niso niti zahtevali, naj se volitve takoj razpišejo, temveč so privolili, naj bi se to zgodilo v najpoznejšem roku, ki ga dovoljuje ustava in sicer na način in v obliki, ki ne bi posegala v prerogative krone, kar so vsi hrvatski kandidati izrecno poudarili mandatarju krone.

«Iz vsega tega neizpodbito sledi, da so povsem netočne trditve, da so hrvatski kandidati brezpogojno zahtevali, naj se takoj razpiše volitve in da je zaradi tega propadla kombinacija z nevtalno vlado.»

Novi boji na Kitajskem

— Šanghaj, 23. julija. Petisoč kitajskih vojakov, ki so prispeli včeraj v Kefoo iz Takou pod poveljstvom generala Čangčungčanga se je zapletlo v srdit boj z nacionalističnimi četami. V bližini konzularnega holma se je streljalo vso noč. Neki ameriški mornar, ki je skušal vpostaviti zvezo med konzulatom in vojnimi ladjami je bil ranjen od nacionalistov. Angleški in japonski konzul sta zahtevala zaščito vojnih ladij.

BELGIJA PROTI ZNIŽANJU REPARACIJ.

— London, 24. julija. O priliki sprejema na belgijskem poslanstvu je belgijski poslanik v svojem govoru omenil tudi akcijo za znižanje nemških reparacij ter naglasil, da Belgija nikdar ne bo pristala na revizijo reparacij, če bi se znižale reparacije za Belgijo.

Nobilova polarna ekspedicija na potu v domovino

V torek odpotujejo v plombaranih vagonih iz Narwicka preko Berlina v Milan. — General Nobile se boji polaganja računov in bi raje ostal na severnem tečaju.

Oslo, 24. julija. Norveški parnik «Tordenskjold» in francoska križarka «Strasbourg» sta po brezuspešnem iskanju Amundsenovega letala prispela snoči v Tromsø.

Po dosedanjih dispozicijah bodo člani Nobileve ekspedicije, ki jih je rešil ruski rušilec ledu «Krasin» in ki so sedaj na krovu italijanskega parnika «Citta di Milano», v torek iz Narwicka odpotovali z vlakom v domovino. Na izrečno povelje italijanske vlade bodo vagoni, v katerih se bodo vozili italijanski udeleženci Nobileve ekspedicije, plombarani. Nikjer ne bodo smeli izstopiti, za hrano pa bo skrbel poseben kurir, ki bo potoval naprej in na posameznih postajah naročil jedi. Potovali bodo preko Kodanja in Berlina.

— Rim, 24. julija. Zena Nobilevega radiotelegrafista Biaggia je snoči poročila hčerko. Na izrečno željo očeta jo bodo krstili za Italio.

— Milan, 24. julija. «Corriere dela Sera» objavlja poročilo svojega poro-

čevalca, ki je na «Krasinu» sodeloval pri reševanju Nobileve ekspedicije. Ko je «Krasin» dospel v bližino Viglierijeve skupine, so navalile na ladjo ogromne mase ledu, tako da se je zlomil glavni vijak. Pogonska sila motorjev je bila vsled tega zmanjšana za tisoč konjskih sil. Ker se je poskušovalo tudi krmilo, «Krasin» ni mogel nadaljevati reševalne akcije, marveč se je moral vrniti v Kingsbay v svrhu temeljitega popravila.

— Moskva, 23. julija. g. Prof. Samojlovič je imel razgovor z generalom Nobilem, ki ga je za to naprosil. Samojlovič je prišel v spremstvu Viglierija. Po razgovoru je Samojlovič izjavil, da je Nobile zelo neraven. Nobile ga je prosil, da bi smel pri prihodnji rešilni vožnji biti na krovu «Krasina». Obenem je izjavil, da je italijanska vlada prot temu, vendarle pa je prosil, naj ruska vlada vpliva na italijansko vlado, da se mu to dovoli. Samojlovič je izjavil, da izgleda, da je Nobile pri italijanski vladi padel v nemilost.

Iz pestre policijske kronike

Tatvina in vlom. — Avto ranil konja. — Delavčeva nezgoda. — Pretep v kavarni. — Čuden dolarski bankovec.

V noči od nedelje na ponedeljek je padel v Zapužah med spanjem z visoko naloženega senenega voza dva in pol metra globoko na tla delavec Ivan Kozjak, uslužben pri posestniku Francu Berliču. Kozjak je 18. t. m. vstopil kot dninar v službo pri omenjenem gospodarju, kjer je imel poleg plače tudi stanovanje na senu v šupi. V nedeljo zvečer je šel okrog 21. ure spat na senom naloženi voz, ki je stal pod šupo, v spanju pa se je preobrnil in padel na tla ter pri tem zadell z glavbo ob cementni podstavek. Kozjak je močno poškodovan na glavi nad desnim očesom in je moral oditi v bolnico.

V nedeljo zjutraj okrog 1. ure je privabil službojujočega stražnika v kavarno «Central» ob Zmajskem mostu silno vpitje in razgrajanje. V kavarni sta se sprla Josip T., trgovčev sin iz Komenskega ulice in njegova bivša ljubica Hilda H., 25letna tovarniška delavka, stanujoča na Resljevi cesti. Huda Hilda je slabotnega ljubimca prav pošteno oklofutala in mu z nohti razpraskala vse obraz. Obema dvobojevalcema sta priskočila na pomoč njihovi družbi, in sicer Hildi njen brat Viljem, kovaški pomočnik Franc T. in strojnik Franc J. Josipu pa njegov oče Matevž in Valentin U., trgovski družabnik. Nastal je velik kralval in je malo manjkalo, da ni prišlo do splošnega pretepa. T. pravi, da je pretek povzročila Hilda, ker jo je po nad eno leto trajajočem ljubavnem razmerju zapustil. Nedavno se je on namreč pri njej okužil in dobil kapavico, vsled česar je prekinil razmerje. To pa je njegova ljubica tako ujezilo, da ga je v kavarni izzivala in ga tudi dejansko napadla. Hilda se pa zagovarja, da se je T. okužil pri kaki drugi ženski, zdaj pa zvrca krivdo na njo, da bi se je na ta način odkrila. Ona je šla takoj, ko ji je T. povedal o svoji bolezn, k zdravniku, ki pa ni pri njej mogel konstatirati nikake spolne bolezni, ker se je tedaj slučajno nahajala «pod rdečo marelico». Ker jo je T. vseh znanih družbah obkroževal in jo ta večer ironično izzval v kavarni ter zmerjal z vlačugoj, je bila na ta način prisiljena «rešiti svojo čast».

Na policiji je prijavila Ivana Stern, posestnica na Emonski cesti 10, da sta ji bili v noči na 22. t. m. z vrvi na vrtu ukradeni dve novi koteninasti rjuhi, vredni okrog 160 Din. Tatvine je osumljen neki okrog 20 let stari mladenič, ki ima nazaj pošesane lase, je še precej dobro oblečen in nosi vidno ponošene čevlje. Ta mladenič se je že preje večkrat brez vsakega opravka potikal po vrtu.

V noči od 22. na 23. t. m. je bilo vlomljeno pri tesarskem mojstru Francu Martinu na Prulah št. 8 v zaklenjeno dvorišče in je neznan tat ukradel iz nezaklenjene šrambe sledeče predmete: 2 jopiča iz sivorjave platna, 2 jopiča iz temnozelenega sukna, 1 jahalne blače, 1 sportne in 1 dolge hlače iz rjavega sukna, 1 siv fantovski suknjič, dva para moških črnih čevljev na zadrgi in nekaj jestic v skupni vrednosti 1375 Din. Tatvine je osumljen bivši Martinčev hlapec Janez Unučič in sicer zato, ker je že prej za časa svoje službe izvršil dve tatvine in so mu bile razmere tako v hiši, kot na dvorišču zelo dobro znane. Najbrž je preskočil poldrugi meter visoko leseno

ograjo in tako prišel v šrambo. Policija Unučiča išče, toda dosedaj se ga ji še ni posrečilo najti.

Na glavni gorenjski cesti je včeraj dopoldne okrog 10. ure zadel s svojim avtomobilom lastnik avtomobila Leopold Prostor v voz mizarskega mojstra Jakoba Kajžerja iz Vižmarja in pri tem poškodoval Kajžerjevega konja nad kolenom. Avtomobilov blatnik je konju odtrgal precejšen kos mesa. Nesreča se je po Prostorjevi izjavi pripetila tako, da je voznica Ivana Knific, ki je vodila s stavbnimi mizarskimi izdelki naložen voz po sredi ceste, nenadoma zavila z vozom na levo stransko pot, ki vodi proti gorenjski progi. On je sicer dajal signale s hupo, ker pa je bilo ob levi strani ceste še dovolj prostora, je hotel voz prehiteti. Knificeva pa pravi, da signala radi ropotajočega voza ni slišala in avtomobil tudi ni videla, ker je bil voz zelo visoko naložen. Zato ni nič hudega sluteč, zavila na levo stransko pot. Pri karambolu je bil avtomobil poškodovan na desni hupi, blatniku in šipi in trpi Prostor 500 do 800 Din škode.

Včeraj popoldne okrog pol 16. ure je prišel v menjalnico Alojzija Komaca v Kolodvorski ulici posestnik Peter Bišter iz Vadič pri Koverju na Gorenjskem in skušal izmenjati reklamni list, ki je imel na eni strani sliko 100 dolarskega bankovca. Lastnik menjalnice je falsifikat takoj spoznal in je bankovec razgrljal, obenem pa je poklical službojujočega stražnika, ki je Bištra aretirjal. Bišter je pri zaslišanju izpovedal, da je dobil bankovec od svoje svakinje Terezije Bišter, ki se nahajala ta čas pri svatih v gostilni «Pri Sestici». Svakinja ga je od tam poslala menjat ta stodolarski bankovec, o katerem je bil on prepričan, da je pristen. Bankovec je dobila svakinja kot poročno darilo od svojega očeta, kateremu ga je poslal njegov sin pred 15 leti iz Amerike.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 0—22.905, Berlin 13.571—13.601 (13.586), Bruselj 0—7.9308, Budimpešta 0—9.9218, Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 8.0104—8.0404 (8.0254), London 276.34—277.14 (276.74), New York 56.815—57.015 (56.915), Pariz 0—222.79, Praga 168.22—169.02 (168.62), Trst 296.8 do 298.8 (297.8), dolarji 56.25—56.42 (—). Efekti: Celiska 158 den., Ljubli. kreditna 128 den., Kreditni zavod 170—175, Vevče 105 den., Ruše 265—285, Kranjska industrijska 290 den., Savbna 56 den., Sešir 105 den.

Deželni pridelki: Tendence za žito nespremenjena. Zaključkov ni bilo.

ZAGREBSKA BORZA.

Zagreb, 24. julija. Devize: Dunaj 802.54, Berlin 13.5860, Milan 297.80, London 276.74, Pariz 222.79, Praga 168.62, Curih 1095.60, New York 56.915.— Efekti: Vojna škoda 439.

INOZEMSKA BORZE.

Curih, 24. julija: Zagreb 9.1275, Dunaj 73.25, Berlin 124, Milan 27.20, London 25.245, Pariz 20.34, Praga 15.39, New York 519.35, Budimpešta 90.55.

Dnevne vesti.

— **Odhod g. Radica v Varaždinske toplice.** G. Stepan Radica je hotel prvotno odpotovati na odhiti na Bled, zdaj se je pa baje odločil za Varaždinske toplice, kjer ostane dva tedna. Ker čakajo zagrebške oblasti važni problemi, ni izključeno, da se bo vršila v Varaždinskih toplicah tudi seja oblastnega odbora zagrebške oblasti.

— **Soproga zagrebškega župana pri g. Radicu.** Včeraj dopoldne je posetila soproga zagrebškega župana g. Stepana Radica v njegovi villi. Izrazila mu je svoje veselje nad dobrim zdravstvenim stanjem in se mu zahvalila za priznanje njenega dela ob povratku g. Radica iz Beograda.

— **Odličen gost v Zagrebu.** V Zagrebu je priselil iz Sijama ravnatelj sanitetnih ustanov dr. Sakola Varavarn, ki se zanima za probleme narodnega zdravja v Jugoslaviji. Posetil je še Skopje in Beograd, te dni si je pa ogledal zagrebške sanitetne ustanove. Dr. Varavarn poseti tudi Ljubljano, od koder odpotuje v Budimpešto.

— **Zagreb in naredba o odpiranju in zapiranju obratov.** Zagrebški list »Večer« je otvoril te dni anketo o odpiranju in zapiranju trgovskih in obrtniških obratov v Zagrebu. Na to anketo se s svojimi dopisi dnevno oglašajo več zainteresiranih trgovcev in obrtnikov, ki v celoti zahtevajo, da se naredba striktno prevede. Interesantno je dejstvo, da se eden teh trgovcev izjavljuje celo za 8-urni delovni čas v vseh obratih in predložil točni urnik, kako naj bi uredilo odpiranje in zapiranje, da bi odgovarjalo v okviru tega delovnega časa vsem potrebam. V Ljubljani v tem pogledu ni opaziti posebnega zanimanja, z izjemo gibanja organizacije »Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije«, ki pripravlja kontrolo nad izvajanjem naredbe potom kontrolnih komisij.

— **Ponarejeni kuponi 2½% obveznic državne loterijske rente za vojno škodo.** Uradno se je dognalo, da izplačujejo blagajne ponarejene kupone loterijskih obveznic 2½% državne rente za vojno škodo. Javno je, da generalno ravnateljstvo poštne hranilnice v Beogradu ponarejenih kuponov ne sprejema. Stranke, ki predložijo ponarejene ali sumljive kupone, pridejo na zapisnik in se jim taki kuponi proti potrdilu odvzamejo.

— **Smrt odličnega naprednjaka.** V Zagrebu je preminul v nedeljo po kratki bolezni v pokojeni inspektor ljubljanske železniške direkcije g. Andrej Kneisel. Pokojni je bil svoj čas uradni Kužne železnice in slovel kot eden najboljših strokovnjakov. V težkih časih tuje nadvlade je ostal zvest svojemu narodu in je vedno odločno branil slovenske interese. V obhajenju s svojimi stanovskimi tovariši je bil vedno priazen, iskren in lojal. V Ljubljani je posvečal ves prosti čas delu v raznih naprednih in narodnih organizacijah, v prvi vrsti v Sokolu in v CMD. Z njegovo prerano smrtjo je nastala v naprednih vrstah občutna vrzel. Pokojnikove zemске ostanke so prepeljali v Ljubljano, kjer se je vršil danes ob pol štiri popoldne izpred glavnega kolodvora pogreb. Bodi mu lahka domača zemlja, za katero je živel in deloval! Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

— **Visoko pri Turjaku.** Doslej smo spravili seno in ječmen pod streho. Oboje smo pridelali manj kakor druga leta. Kosci so imeli na dan po 2 kovača in hrano, žemice pa po 15 Din in hrano. Ves doseganje pridelek je skromen; ostalega žita, ki bo šele prišlo pod srp, in otave bo za zaradi hude suše tudi zelo malo. Dne 22. mi je minilo 6 tednov, kar je šel zadnjič dež. Pitne vode že primanjkuje zlasti nam hribovcem. Slaba letina pa še neznosni davki povrh, tako da ne moremo nič dobrega pričakovati. V gozdu bo pela sekira, da bomo mogli ubiti in obleči sebe in družino. Moške mlaka v Ameriko, dasi tudi tam ni vse zlato, kar se svetli. Tako vsaj nam pišejo znanici iz Kanade.

— **Adresar mesta Ljubljane in okolice.** Založniška in propagandna družba »Adana« v Ljubljani je izdala 628 strani obsegačji adresar Ljubljane in okolice, s katerim je zapolnjena ena najobčutnejših vrzeli v našem javnem, pa tudi zasebnem življenju. To je prva in edina knjiga te vrste, ki je res temeljito sestavljena in odgovarja vsem zahtevam modernih adresarjev. Adresar, ki bi obsegal prav vse naslove podjetij, ustanov in zasebnikov in ki bi nudil tako domačinom, kakor tujcem možnost hitre informacije, smo že davno pozrečali in zato moramo temeljito delo družbe »Adana« tembolj pozdraviti. V njenem adresarju najde interesent vsak naslov, ki mu je potreben. Knjiga je glede na svoj obseg in na trud, ki je bil potreben za zbiranje podatkov, zelo poceni. Stane 160 Din in se naroča pri založniški in propagandni družbi »Adana« v Ljubljani. Kongresni trg 3. Železi bi bilo samo, da družba nadaljuje svoje važno in vsega priznanja vredno delo in da poskrbi, da se bo Adresar sistematično izpopolnjeval, v kolikor bodo potrebne izpremembe poedinih naslovov in drugih podatkov.

— **Vreme.** Včeraj se je zopet pripravljalo k nevihti in ponoči smo dobili tudi v Ljubljani dež, ki je za prvo silo ohladil ozračje, izsušene zemlje pa ni namočil, ker ga je bilo premalo. Pač pa so imeli v nekaterih krajih na Gorenjskem snoči hude nalive. Barometer je nekoliko padel, kar pričča, da je stanovitvena vremena zaenkrat konec. Danes jutraj je kazal barometer v Ljubljani 762,5 mm, temperatura je znašala 18 stopinj. Včeraj je bilo deloma oblačno v Ljubljani, Mariboru in Splitu, drugod pa jasno. Temperatura v južnih krajih se je v splošnem izenačila. V Dubrovniku, Splitu in Skoplju so imeli včeraj 25 stopinj, v Beogradu in Zagrebu 33, v Ljubljani 30,7, v Mariboru 29 stopinj. Ozračje je še vedno razgoreto in elektrizirano tako, da je treba računati z lokalnimi nevihtami.

— **Kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu razpisuje sprejem gojencev za šolsko leto 1928/29.** ki se prične začetkom novembra t. l. Šola ima dva oddelka: celoletno šolo in zimsko šolo, a letos se sprejemajo učenci samo v celoletno šolo. V zimski šoli se pa vrši II. tečaj za one učence, ki so lansko jesen vstopili v I. tečaj zimske šole. Celoletna šola traja eno leto, od začetka t. l. do konca oktobra prihodnj. leta z enomesečnimi počitnicami v avgustu. Prirejena je za učence iz vseh krajev ljubljanske oblasti. Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu) in so vedno pod strogim nadzorstvom ter uživajo vso oskrbo. Sprejemajo se sinovi kmetijskih staršev, ki bodo bodo po dovršenem šolanju ostali na kmetiji. Šole če takih ni, se sprejemajo tudi drugi prosilci. Na šoli je za prihodnje šolsko leto na razpolago le še 5 brezplačnih in 15 plačujočih mest, ostala mesta so zasedli s 15. majem t. l. učenci pripravljalnega gospodarskega tečaja, ki vstopijo po zaključku tega tečaja v redno šolo. Pogoji za sprejem so: starost od 16—20 let, moralna neoporečnost, telesno in duševno zdravje in z dobrim uspehom dovršeni vsaj trije razredi osnovne šole. Prosilci, ki imajo manj kakor 3 razrede osnovne šole ali pa slabo izpričevalo, ne bodo mogli priti v poštev za sprejem. Vstopiti bodo morali šele prihodnjo pomlad v pripravljalni tečaj. Oskrbnina za plačujoče znaša mesečno 150 Din. Brezplačna mesta se bodo oddala sinovom srednjih in manjših kmetijskih posestnikov, ki imajo lepo izpričevalo in se stariši zavežajo, da ostane sin po dokončani šoli na domači kmetiji. Prošnji je priložiti premoženjski izkaz, potrjen od davčnega urada. Preostle za sprejem morajo biti pisane lastnoročno na celo polno in kolkovane s kolki za 5+20 Din ter poslane na ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu do 20. septembra t. l. Prošnji je treba priložiti: 1.) Rojstni in krstni list, 2.) šolsko izpričevalo iz zadnjega razreda (ne odpustnice!), 3.) spričevalo o pravosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod naravnost iz kake druge šole, 4.) a) izjava staršev, oz. varuha, da so voljni plačevati stroške šolanja (pri prosilcih za plačujoča mesta); 4.) b) izjava staršev, da ostane njih sin na domačem posestvu, v nasprotnem slučaju pa da povrnejo zavodu stroške šolanja (pri prosilcih za brezplačna mesta). Pri vstopu v zavodu odloča o končnoveljavnem sprejemu sprejemni izpit iz slovenščine in računstva in pa zdravniška preiskava. Prosilec, ki bi izpita ne prešel ali bi ga zdravnik zavrgel, se odkloni in se na njegovo mesto pozove drug prosilec. V prošnji naj vsak prosilec točno navede svoj naslov, zlasti pošto. Končno se ponovno opozarja, da je razpisana letos le celoletna šola. Prošnje za I. zimski tečaj bodo brezpredmetne. Točnejša pojasnila vseh zadev daje ravnateljstvo.

— **Poljedelski stroji in orodje** bo tvorilo ob letošnji jesenski pridelitvi Ljubljanskega velesejma od 1. do 10. septembra posebno razstavo, da bo tako ustrezno glede izbire mnogostevnih kmetijskih gospodarjem, ki bodo prišli na ogled Uprava velesejma vabi vse tvekd, ki se bavijo z izdelovanjem ali prodajo poljedelskih strojev in orodja, da se poslužijo te prilike in se čimprej prijavijo kot razstavljalci k udeležbi. Cene prostorom so tako nizke, da se vsakemu izplača. Pišite takoj na upravo velesejma v Ljubljani.

— **Dne 5. avgusta** se vrši velika veselica v obhizju Županove jame na Taboru. 572

Iz Ljubljane

— **Ij Snaženje prostorov davčnega urada.** Dne 27. in 28. julija se bodo uradni prostori davčnega urada za mesto v Ljubljani čistili in se ne bo uradovalo, izjemno v neodločnih slučajih.

— **Ij Pri javni borbi dela v Ljubljani** je v času od 15. do 21. julija 1928 iskalo dela 609 moških in 234 žensk, skupaj 843 brezposelnih. Prostim mestom je bilo 139 moških in 10 žensk, skupaj 149. Posredovanj se je izvršilo 98 moških in 14 žensk, skupaj 112. Odpotovalo 61 moških in 5 žensk, skupaj 66; odpadlo pa je 6 moških brezposelnih. Delo išče: moški: 2 manipulant za lesno stroko, 1 gozdni čuvaj, 2 ekonom, 1 rudar, nadzornik, 3 rudarji, 2 vrtnarja, 1 pečar, 2 zlatarja, 8 kovačev, 6 stah, ključavničarjev, 1 klepar, 4 železolarji, 8 železostrojarjev, 17 stroj. ključavničarjev, 3 strojni risarji, 6 elektro-monterjev, 1. bandažist, 22 mizarjev, 2 kolarija, 6 sodarjev, 9 žagarjev, 1 graver vulkanizer, 6 usnarjev, 4 sedlarji, jermernari, 2 tkalca, 1 predilec, 2 tapetnika, 10 krojačev, 17 čevljarjev, 3 slamičarji, 2 knjižgoveza, 5 mizarjev, 14 pekov, 2 kuharja, 2 inž. kemije, 1 laborant kemije, 2 zidarja, 1 dimnikar, 2 tesarja, 12 strojnikov, kurjačev, šoferjev, 10 pisar, slug, 22 trgov. pomočnikov, 9 knjigovodil, 2 fakturista, 1 korespondent, 2 trg. skladiščnika, 2 trgov. potnika, 25 zaseb. uradnikov, 1 pisar, praktikant, 1 gledališki igralec, 1 godbenik, 1 boln. strežnik, 1 kinooperateur, 25 hlapcev, 4 pomož. delavcev, 55 dnuarjev, 5 vajencev; ženske: 15 pisar. moči, 2 kontoristini, 8 prodajalk, 4 natakarice, 7 živilj, 2 živilji za perilo, 10 živilj za slamičarje, 1 šteparica, 1 črkoslikarica, 8 pletilk, 3 tkalke, 16 delavk tekstilne industrije 13 tovar. delavk, 46 dnuaric, 57 kuharic, služkinj, postrežnic, 6 vajenk. Delo je na razpolago: 1 kurjaču, 14 rudarjem-kopačem, 11 minirjem, 2 kleparjem, 1 kovaču, 5 kotlarjem, 16 kovinostrojarjem, 4 stavb. ključavničarjem, 1 kamnoseku, 3 stroj. risarjem, 3 kolarijem, 1 lesostrojarju, 1 žagarju na polnojaremnik, 2 soderjema, 2 kožarjema, 2 usnarjema, 1 elektro-monterju, 4 čevljarjem, 1 mizarju, 3 hlapcem, 1 vodoinštalaterju, 10 pleskarjem - črkoslikarjem, 3 tesarjem, 1 zidarjem, 1 mlademu kuharju, 18 vajencem;

ženskam: 1 špulerici, 3 pletilkam nogavic, 1 kmečki dekli, 1 frizerki, 1 bolničarki, 2 prodajalkama slaščic, 1 šivilji pletenin.

— **Ij Članstvu Sokola i Tabor.** Preminul je v Zagrebu naš zvesti član brat Andrej Kneisel insp. drž. žel. v p. Pozivljemo članstvo, da se vdeleži pogreba, ki se vrši v sredo 25. tm. ob 15.30 iz Vrhovčeve ulice št. 4 k Sv. Križu. Kroj civilni z znakom. — Odbor.

— **Ij Policijske prijave in aretacije.** V zadnjih 24 urah so bile na policiji vložene sledeče ovadbe: 2 tatvini, 1 poskus goljufije, 1 telesna poškodba, 1 nevarna grožnja, 2 kaljenja nočnega miru, 1 pijanost, 1 pasji popad, 1 nedostojno vedenje na javnem prostoru, 1 nezgoda vsled nepravilne vožnje, 1 nezgoda vsled neprevidnosti, 2 prestopka obrtnega reda, 14 prestopkov uredbe o zapiranju trgovin in obrtnih prostorov, 11 prestopkov avtopredpisov in 10 prestopkov cestnopolijskega reda. — Aretirana sta bila R. Ivan radi izgreda v gostilni in P. Ivana radi postopanja.

Akademija sokolske olimpijske vrste v soboto 28. t. m. zvečer na Taboru

Iz Celja

— **Umrla je v celjski bolnici** Roza Slatinšek, hči posestnika v Radmirju.

— **Ustanovila se je v soboto zvečer v Celju podružnica ljubljanske »Soče«.** Zborovanju je prisostvovalo okrog 70 primorskih rojakov, k društvu samemu pa je došel že pristopilo 160 članov. Izvolil se je društveni odbor, ki bo skrbel za to, da bo društvo izpolnjevalo svoj namen.

— **Vlom.** Neki brezsrčni lopovi so vdrl v paviljon invalida Al. Lorenčiča na Glaziji, kjer ima trafiko in malo čevljarsko delavnico. Odnegli so mu deset parov napravljenih čevljev, tobak in razne jestvine. škoda je za revnega človeka velika, za brezsrčne lopove pa bi bil korobač premala kazen.

— **Kolo jugoslovenskih sester v Celju** je včeraj odposlalo drugo partijo dece v Bakarac ob morju.

Žensko strašilo

Skoraj v vseh okrajih Berlina je strašil zadnje mesece ženske čuden nočni gost. Včas je splezal v stanovanje skozi odprto okno, včas je pa odprl vrata s ponarejenim ključem. V vsakem stanovanju je poiskal posteljo spečega dekleta ali žene, stopil je k nji in ji svetil z žepno svetilko toliko časa v obraz, da se je zbudila. Čim je prestrašena ženska zakrčala, je ugasnil luč in izginil tako naglo in zagonetno, kakor se je pojavil.

Nekatere Berlinčanke so smatrale nočno strašilo za produkt bujne fantazije, druge so pa prijavile zadevo policiji. Nekatere so se tako prestrašile, da so celo zbolele. Najbolj čudno je pa bilo, da se skrivnostni nočni gost ni ničesar dotaknil. Nekatere ženske so imele na nočnih omaricah dragocene zapestnice zlate ure, uhane in prstane, pa tudi denar, toda jutraj so našle vse, kakor je bilo. Zato je nočni gost tem zagonetnejši. Ves Berlin govori o tem čudnem ženskem strašilu. Prvotno so tudi oblasti mislile, da gre za bujno fantazijo poedinih žensk, toda te dni so strašilo ujeli.

V okraju Weissensee se je pojavilo žensko strašilo s svetilko v roki mladi dami, ki je mirno spala. Dama je bila k sreči pogumna in tako je pritisnila na električni zvonec in spravila na noge vso hišo. Nočni gost je hotel pobegniti skozi večna vrata, pa je naletel na hišnico, ki ga je s pomočjo sosedov zvezal in poklical policaja. Policija ni mogla ugotoviti, kdo je mož, ki je strašil po mestu speče ženske. Pri njem niso našli nobenih dokumentov in neznane tudi ni hotel povedati, kdo je. Najbrž gre za perversneža, ki se je naslajal ob pogledu na speče ženske.

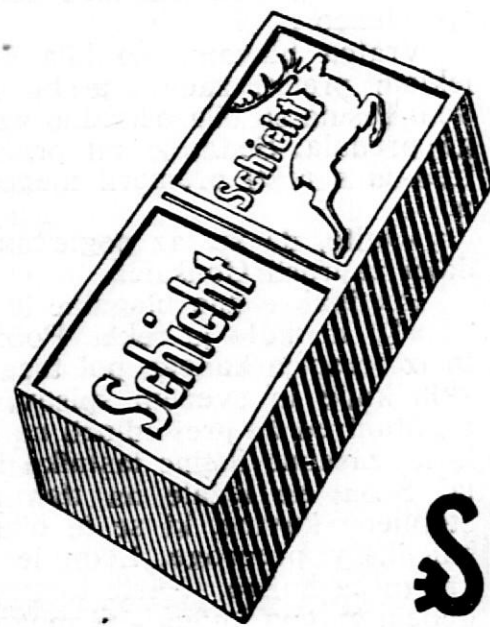
Amundsen ni izginil prvič

O hidroplanu »Latham« z znamenitim polarnim raziskovalcem Amundsenom in izkušenim francoskim letalcem Guilbaudom že dolgo ni duha ne sluha. Kljub temu pa svet še vedno upa, da Amundsen ni izgubljen in da ga bodo rešilne ekspedicije prej ali slej našle. Vera v Amundsenovo je zato tako velika, ker se ni zgodilo zdaj prvič, da je izginil, pa se je vendar rešil iz kočljivega položaja. Med vsemi polarnimi raziskovalci je Amundsen najbolj izkušen in najbolj ve, kako se je treba izogniti vsem nevarnostim v polarnih krajih. Zato svet še vedno upa, da se bo junaki polarni raziskovalec tudi zdaj rešil.

Že pri prvi polarni ekspediciji leta 1903 je moral Amundsen ostati v polarnih krajih leto dni več, kakor je prvotno računal. Takrat se je Amundsenu posrečilo prevoziti dolgo pot od Severne Amerike mimo Aljaske do Grenlandije. Njegova ekspedicija je brez sledu izginila in že so se bali za njegovo usodo, toda takrat se je Amundsen znova pojavil s svojo ladjo »Gjøa«, ki je tičala v ledu celih 19 mesecev. Pozneje je organiziral Amundsen dve ekspediciji, eno na severni, drugo na južni tečaj. Z obeh se je srečno vrnil. L. 1925 je potel z dvema letalom s Spitzbergov na severni tečaj. Izginil je brez sledu in vsi so mislili, da se je s svojimi spremljevalci ponesrečil. Šele čez mesec dni se je srečno vrnil na Spitzberge.

Lepa Slovenka

ceni lepo perilo in skrbi, da bo dolgo trajno in se vedno blešča-lo od snage. Ona radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

Kako je Andrew Carnegie obogatel

Iz življenja največjega dobrotnika človeštva. — Kakor večina ameriških milijonarjev, je moral tudi Carnegie v zgodnji mladosti trdo delati in stradati

Ko so nekoč znanega ameriškega milijonarja in velikega dobrotnika človeštva Andrewa Carnegie vprašali, na kateri dan svojega življenja je najbolj ponosen, je odgovoril brez pomisleka: Na dan, ko sem prinesel mater domov svojo prvo plačo 5 šilingov, ki sem jih zaslužil s svaženjem čevljev. Takrat sem bil star komaj 11 let, a moje srce je bilo polno načrtov za bodočnost. Trdno sem sklenil ostati v Alleghany City, kjer je bil moj oče siromašen delavec in je komaj preživljal svojo rodbino. Oče je dobil službo v predmestju, jaz sem mu pa pomagal. Delal sem od ranega jutra do poznega večera in bil sem vesel, da sem zaslužil na dan 10 centov.

V tem času težke borbe za obstanek se podjetnemu škotskemu dečku getovo ni sanjalo, da bo mogoče nekoč izdati za dobrodelne ustanove 40 milijonov dolarjev. Šest dni v tednu sem jedel pri sveči in pet dni v tednu sem se vračal domov v temi, pripoveduje Carnegie. Kmalu mi je tovarnar zvišal plačo in me dodelil k strojem. Novo delo mi je delalo mnogo skrbi, ker sem često celo ponoči razmišljal, kako obratuje stroj in kako je treba paziti, da se ne pokvari.

Toda skrbi zastaran stroja mladega dečka niso mučile dolgo. Kmalu vidimo Carnegiea za pisarno mizo v pisarni lastnika tovarne, od koder je odšel v Pittsburgh kot uslužbenec brzojavnega urada. Tu je zaslužil že 12 šilingov na teden. Mesta ni pozval in zato si je moral zapomniti vse naslove neštetihih tvrdk, katerim je moral positi brzojavke. Slednjič je vzel mladega škota pod zaščito inšpektor brzojavnega urada Reid. Učil ga je brzojavljati in deček je bil tako nadarjen, da je kmalu prekosil svojega mojstra. V tem času je umrl Carnegieov oče in zapustil sina kot edino oporo matere in mlajših otrok. Kmalu se je izkazalo, da je deček tej težki nalogi kos. Postal je spreten telegrafist in dobi je dobro službo brzojavnega uradnika pri pensilvanski železniški družbi. Njegova marljivost in vestnost je napravila na glavnega inšpektorja Scotta tako dober vtis, da je

predložil Carnegieu mesto osebnega tajnika. Čez nekaj let je postal Carnegie inspektor pittsburskega ravnateljstva pensilvanske železnice. To imenovanje je pomenilo začetek Carnegieve kariere, o kateri se niti njemu samemu ni sanjalo. Pensilvanska železniška družba je namreč sklenila odstraniti vse lesene mostove in jih nadomestiti z železnimi. Carnegie je uvidel, da mora železje sploh izpodrinuti na mostovih les in zato je predlagal družbi, da poskrbi sama za železno konstrukcijo mostov. Posledica je bila, da je ustanovil v Pittsburghu tovarno za izdelavo železnih konstrukcij in da je postal njen ravnatelj. Ta tovarna je postala zibelka njegovih milijonov. Tovarna se je hitro razvijala in že l. 1880 je kupil Carnegie veliko železarno ter postal lastnik sedmih velikih železarn in jeklarn, v katerih se je izdelovalo 300.000 ton železa in jekla mesečno. Samo v jekleni industriji je zaposlil 15.000 delavcev, a skupno število njegovih delavcev je znašalo 27.000.

Vsako leto je priključil svojemu podjetju kako novo delniško družbo in že l. 1900 je znašal njegov kapital 25 milijonov dolarjev, letni zaslužek pa 4 milijone dolarjev. Še večji uspeh je pa dosegel naslednjega leta, ko je bil ustanovljen ameriški jekleni trust z osnovnim kapitalom v znesku 229 milijonov dolarjev. Celih 50 let je Carnegie marljivo delal in šele ko so mu začele moči pešati, se je umaknil v zasebno življenje.

Ves svet ve, kako človekoljubno je Carnegie naložil svoje ogromno premoženje. Umrl je pot eden največjih in najradodarnjših dobrotnikov človeštva, kar jih pozna svet. Za razne karitative in v dobrodelne ustanove je izdal 40 milijonov dolarjev. Zanimiva je njegova življenska filozofija. Nekoč je dejal, da je skrivnost uspeha v prvi vrsti v tem, da človek sklene doseči ga in da smatra vsak neuspeh za pobudo k novim naporom. Po njegovem mnenju se noben človek ne sme bahati s tem, kar stori sam, kajti glavno je, da zna človek pripraviti druge do tega, da sodelujejo z njim.

Edgar Wallace:

TRIJE PRAVIČNIKI

ROMAN.

Leon se je okrenil v stran, prestregel s pleči besni zamah vlomilčeve pesti, spustil browning na tla, se naglo sklonil in pograbil protivnika pod koleno.

Možak je omahnil, se trenutek boril za ravnotežje in je s treskom padel na kamnena tla. Ves ta čas je njegov tovariš stal negibno in je z dvignjenimi rokami bedasto strmel na prizor.

Na vnanjih vratih se je začelo trkanje. Ne da bi izpustil ujetnika iz oči je Leon odrinil zapah. Bil je Manfred.

»Oni, ki je klical Cuccinija, jih je prestrašil. Sodim, da so odšli. Na cesti sta stala dva avtomobila.«

Manfred je pogledal rujave pole, ki so težale raztresene na tleh. Pokimal je. »Sodim, Leon, da ste dobili vse, kar smo iskali!«

Tisti mah so se v sobo vsuli detektivi, ki so pograbili oba ujetnika. Leon Gonzalez in njegov prijatelj pa sta odšla venkaj v park, da poiščeta Gurthra.

Možak je ležal na obrazu, kakor je padel. In ko je Leon svojo žepno svetilko nameril nanj, je opazil, da ga je kača pičila za uho.

»Gurthre?« Leonovo čelo se je nabralo.

Obrnil je truplo na hrbet in je vzkliknil od presenečenja. Obraz, ki je zrl v zvezdnato nebo, ni bil Gurthrov, nego — Pfeifferov!

»Pfeiffer! Prisegel bi bil, da je bil Gurthre! Stvar se je nekoliko zamotala. Daj, da nekoliko premislim!«

Leon je brado naslonil na roke in se je zamislil.

»Če bi bil Gurthre, bi mi bila stvar po vsem jasna. Bil je starcu opasen. In Pfeiffer, zanesljivši od obeh, ga je sovražil. Moj prvi vtis je bil, da je bil Gurthre ubit na Oberzohnov ukaz.«

»Recimo, da je Gurthre žul njegov ukaz ali pa da je na kak drugi način zaznal zanj?« je mirno vprašal Manfred.

Leon je dlesknal s prsti.

»Tako bo, da. Pred leti se nam je primerilo nekaj sličnega. Saj se še spominite. Manfred? Stari je dal Pfeifferu ukaz, naj Gurthru upihne luč življenja... in Gurthre je udaril prvi. Prevejanec!«

Ko sta se vrnila v hišo, so trije obojenjaki sedeli v vrsti v Leejevi biblioteki. Cuccini je bil seveda vsem že star znanec. Od ostalih dveh je Leon v enem v enem prepoznal proslulega vlomilca, čigar fotografija je več mesecev krasila strani policijskega lista »Hue and Cry«.

V tretjem pajdašu, ki je bil očividno najbolj izurjen med vsemi — zakaj on je bil tisti, ki so ga klicali za Michela in ki je bil odprl vrata Leejevega tresorja — je Meadows prepoznal Michela Seldwyna, ki je bil na glasu spretnega vlomilca in bančnega roparja; po svoji lastni izpovedi se je bil šele popoldne vrnil s kontinenta, ko je zvedel, da se mu obeta lep in lahek zaslužek.

»Zakaj sem moral ostaviti Mi'ana, kjer je vlamljanje igrača in je lahko priti do denarja? Ali mi morete na to odgovoriti?« je vprašal grenko.

Ujetnike so nato odpeljali in baš takrat se je Leejeva služinčad vrnila s plesa, vsi sledovi dogodkov tega večera so izginili, le očrnela in upognjena vrata Leejeve blagajne so svedočila o resnosti početja vlomilcev.

Meadows se je vrnil, ko sta Leon in Manfred pobirala po tleh raztresene papirje. Bilo jih je na stotine in vsi so bili pisani v Braillovi pisavi. Manfredovi fini prsti so drsli po vzboklinah.

»O, da,« je odgovoril na stavljeno vprašanje. »Vedel sem že tisti dan, ko sva preiskovala Barbertonove stvari, da je Lee slep. To je bila tista skrivnost.«

Manfred se je nasmehnil. »Barberton je pričakoval poseta svojega prijatelja in mu je na prizidku ostavil poslanstvo. Saj se spominite onega kosca papirja? Na njem je bilo napisano: »Ljubi moj Johnny, vrnem se

čez eno uro.« To-le tukaj,« pokazal je na papirje, »so pisma.«

»Vidim,« je kratko odvrnil Manfred. »Bržčas ne boste mogli izposlovati Cuccinijeve aretacije; ona druga vlomilca prideta pred sodišče, toda obtožiti Cuccinija bi pomenilo toliko, kakor obnavljati vso historijo o kači in to bi bila zame prevelika blamaža. Najrajši bi Cuccinija začasno izpustil na svobodo.«

Manfred je prikimal. Pole z vzboklinami črkami si je bil razprostrl čez kolena.

»Pisma izvirajo iz različnih krajev,« je rekel nato.

Bilo ga je čudno pogledati, ko je zroč v prazno drsel s prsti čez papirje, popisane z Braillovo pisavo.

»Doselej nisem našel še ničesar drugega, kakor da se je Barberton v svojih prostih urah zabaval s tem, da je prevajal pravilice divjakov v angleščino in jih prirejal za uporabo šol za slepce. Meni je bilo to že prej znano, ker sem govoril z njegovo sestro, ki je predstojnica neke deklizišole.«

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Preletel je kakaga pol tucata pisem, nato je pa vstal in stopil k tresorju. »Nekaj mi pravi, da tega, kar iščem, ne bom našel tu. Ni verjetno, da bi bil tako pisanje pomešal med ostalo korespondenco.«

Vratca blagajne so bila odprta in jekleni predal zadaj je bil potegnjen ven. Pisma so bila očividno vzeta iz tega predala. Sedaj je bil prazen. Manfred je s prsti premeril njegovo globino.

»Dajte, da še jaz pogledam!« je tedaj zaprosil Gonzalez.

Pretipal je dno blagajne in stene.

»Tu ni nič!« je rekel. Pobral je nato iz tresorja kakaga pol tucata računskih knjig in sveženj spisov, ki jih je bil Manfred že prej odložil na stran: bile so zasebne listine lastnika Rath Halla. Sedaj so ležale na tleh med kosi stopljene kovine, ki se je bila globoko zajedla v preproge. Leon je pregledal knjigo za knjigo. Četrte knjige — bila je debela glavna knjiga — ni mogel odpreti, kakor se je tudi trudil. Odnasel jo je k mizi in je poskušal odpreti zaklopko.

»Nu, kako menite, da bi se ta stvar dala odpreti?«

Knjiga je bila vezana v usnje; po vsem videzu je bila kaj nenavadna in Leon se je skrbno čul, da ne bi pokvaril dragocene zaklopke. Ko je skrbno pregledal robove, je opazil, da so bili robovi na nekem mestu malce razprti. Vzel je nož in je v preseko potisnil rezilo. Nekoliko je zahreščalo in nato so se platnice razprle kakor pokrov omarice.

»To je, sodim, ono, kar sva iskala,« je rekel Gonzalez.

Knjiga je bila znotraj docela votla, robovi listov so bili zlepljeni in na ta način improvizirana kaseta je bila vsa polna rujavih papirjev; rujavi so bili vsi razen enega, ki je bil izrezan iz uradnega folija in ki je imel naslov »Kolonijalni urad, Lizbona.«

Barberton je bil nad vsako vrsto napisal odgovarjajoči tekst v Braillovi pisavi; tako je bila ena izmed njegovih skrivnosti razkrita.

»Lee je vendar pripovedoval, da ni nikdar dobil nikakega važnega pisanja,« je pripomnil Manfred. »In to je bilo točno, vsaj po njegovem pojmovanju. Zakaj zanj je bil ta papir zgolj spis z Braillovo pisavo. Prečitajte, Leon!«

Kako je bil umorjen Grigorij Rasputin

Zanimivi podatki ruskega novinarja o tragični smrti zloglasnega Rasputina. — Knez Jusupov noče plačati Rasputinovi hčerki odškodnine

Zgodovina sibirskega muhika Grigorija Rasputina, ki je tako usodno vplival na zadnjo rusko carico, a potom nje tudi na carja Nikolaja in ves dvor, da je igral odločilno vlogo v življenju velikega ruskega naroda tik pred vojno in vse do revolucije, je dobila nedavno novo, dodatno poglavje. Gre za tožbo Rasputinove hčerke, ki zahteva od morilcev njenega očeta 25 milijonov frankov odškodnine. Drugih direktnih potomcev Rasputin nima, vsaj legalnih ne. Morda ima nezakonske otroke, ki pa ne pridejo v poštev. Rasputinova hčerka toži iniciatorje umora njenega očeta. Rasputinov umor so pripravili in izvršili trije znani ruski javni delavci, od katerih je eden, bivši nacionalistič, poslanec desničarskega tabora Gosudarstvene dume Puriševič, že mrtev. Ostaneta še dva, znani knez Jusupov, v čigar palači je bil Rasputin umorjen, in veliki knez Dimitrij Pavlovič, ki sicer ni bil neposredno udeležen pri umoru, pač pa je bil član zarote, ki je hotela Rasputina odstraniti. Rasputin je bilo treba ubiti v interesu Rusije, carske rodbine in vladarske hiše Romanovih sploh. Dimitrij Pavlovič je priznal, da je vrgel Rasputinovo truplo v Nevo.

Pariški tisk je sprejel tožbo proti Rasputinovim morilcem kot golo senzacijo. Razširile so se samo neštete govorice in kombinacije o tej kočljivi zadevi. Vse kaže, da stoji za Rasputinovo hčerko mož, ki hoče na vsak način spraviti zadevo pred sodišče in prisiliti tako kneza Jusupova, kakor tudi velikega kneza Dimitrija Pavloviča k izplačilu visoke odškodnine. Oba sta namreč zelo bogata in zato bi rad Aron Simonovič, kakor se piše v listih prijatelja Rasputinove hčerke, izsilil od njih čim več denarja. Toda zdi se, da iz te moke ne bo kruha, kajti knez Jusupov, ki pride kot prvi iniciator umora edini v poštev, je izjavil, da pojde sicer pred sodišče, da mu pa niti na misel ne pride plačati Rasputinovi hčerki odškodnine. Knez Jusupov stoji na stanišču, da so zarotniki ravnali v narodnem in političnem interesu Rusije in da niti zavedno niti podzvedno niso oškodovali interesov Rasputinove hčerke.

Toda to so stvari, o katerih bo spregovorilo zadnje besedno pariško sodišče. Tožba Rasputinove hčerke je pa

vzbudila v evropski javnosti znova splošno zanimanje za kariero in tragično smrt njenega očeta, o katerem se je že mnogo pisalo. Rasputinovo življenje na ruskem carskem dvoru tudi bogato snov tudi za literarna dela in zato ni čuda, da je izšlo o njem že mnogo romanov in povesti. Med temi je najzanimivejše delo Ivana Nažigana, ki je v svoji knjigi »Rasputin« obdelal predvojni, medvojni in povojni razvoj razmer v Rusiji. Oseba Grigorija Rasputina je v tej knjigi samo rit ki spaja celo vrsto važnih dogodkov. Drugo zanimivo delo o Rasputinu je izšlo te dni v »Hamburger Nachrichten«. V tem listu je napisal obširno razpravo v zvezi s predstoječim pariškim procesom bivši glavni urednik in izdajatelj petrogradskih »Birževih Vedomosti« S. M. Propjer. Odlični ruski novinar starega kova opisuje, kako je Rasputinova smrt vplivala na rusko javnost, zlasti na politične in dvorne kroge.

Bilo je 17. decembra 1916 zgodaj zjutraj, pripoveduje Propjer. Spal sem še, ko se je oglasil telefon. Vstal sem in stopil k telefonu. Začul sem glas Mitrofan Mitrofanoviča Puriševiča, ki mi je sporočil, da je njegov brat Vladimir pred dobro uro ubil Rasputina. Prvo rano mu je zadal knez Jusupov, ki ga je pa samo lahko rani. Rasputin je hotel zbežati iz Jusupove palače, toda Puriševič ga je v zadnjem hipu dohitel in ustrelil. Truplo je vrgel veliki knez Dimitrij Pavlovič v Nevo. Mitrofan Puriševiča osebno nisem poznal, znano mi je pa bilo, da daje mojim so-trudnikom važne informacije o dogodkih v desničarskem taboru. Zato sem mu odgovoril, naj se obrne na mojega zaupnika in se pomešaj o tej zadevi z njim. Zaupnik mi je povedal, da o mitifikaciji ne more biti govora. Hitro sem napisal kratko poročilo o Rasputinovi smrti. Pol ure po zaključku lista me je že klical pariški ravnatelj general Baik. Dejal je, da je bilo zelo nepredvidno objaviti vest o Rasputinovi smrti, ker ne odgovarja resnici. Za posledice da bom odgovarjal sam.

Komaj je bil končan kratek telefonski pogovor s policijskim ravnateljem, me je klical notranji minister Protopopov, ki je zahteval, naj nemudoma izdam posebno izdajo in prekličem vest o Rasputinovi smrti. Sporočil mi je, da

je carica strašno razburjena in da se je obrnila brzojavno na glavni stan s prošnjo, naj vojaške oblasti energično nastopijo proti novinarju. Odgovoril sem notranjemu ministru, da lahko čimantiram to vest v »Vladnem Vestniku«, ker je Rasputin res mrtev. Čez četrte ure mi je znova telefoniral policijski ravnatelj, ki je izjavil, da je Rasputin živ in zdrav in da mirno spi v pisani šefa dvornih uradov. Zato mi čuda, da sem začel dvomiti o resničnosti Puriševičeve informacije. Mobiliziral sem vse reporterje in obljubil visoko nagrado tistemu, ki mi prične točno vest, kje je Rasputin. Kmalu sem zvedel, da Rasputina pri šefu dvornih uradov ni, da ga pri njem sploh ni bilo in da se tudi ni vrnil v svoje stanovanje v Gorohovi ulici. Ves dan ga niso videli pri nobenem njegovih čestilcev in vsa tala policija je bila na nogah, da ga najde. Tudi vest, da je odpotoval Puriševič s svojim sanitetnim vlakom na rumunsko fronto, ni bila resnična. Reporterji so mi povedali, da ima knez Jusupov domači zapor.

Naslednji dan je minil v napetem pričakovanju in šele čez dva dni so mi iz okolice Petrograda sporočili, da so potegnili Rasputinovo truplo iz Male Neve.

17. decembra zgodaj zjutraj sta šla dva delavca po mostu čez Malo Nevo in zagledala na ledu ogromno galošo. Opozorila sta policaja, ki je obvestil o tem svoje predstojnike. Toda ti se za galošo niso zmenili, kajti poncija še ni bila informirana, kaj se je zgodilo v palači kneza Jusupova. Šele ko je izšla večerna izdaja »Birževih Vedomosti«, se je nekdo spomnil na galošo, ki je še vedno ležala na ledu. Bila je izredno velika, kajti Rasputin je bil pravi orjak. Šele pozno ponoči so začeli razbijati led in zjutraj so poklicali potapljače, ki pa trupla niso mogli najti. Šele ko je zagledal policaj blizu mostu izpod ledu moleči šal, so začeli lomiti na tem kraju led in potegnili iz reke najprej nože, potem pa celo truplo. Poklicali so zdravnika, ki je ugotovil na glavi globoko rano. Truplo je najbrž zadevalo pri padcu ob tram in lobanja se je razbila. Truplo je zavel veliki knez Dimitrij Pavlovič v kočul in prevezal s šalom. Nože so bile omotane z motvozom. Pri padcu se je motvoz najbrž pretrgal tako, da so mogle roke navzgor, kar je vzbujalo spoštka domnevo, da Rasputin še ni bil mrtev, ko so ga vrgli v reko. Obledela je bila tako primrzjena k truplu, da ga zdravnik ni mogel pregledati. Truplo so odpeljali na kirurški oddelek vojaške zdravniške akademije.

Klavir ali pianino

dobro ohranjen, kupim. Pismene ponudbe pod »Klavir« na upravo »Slov. Naroda«. 1368

Note za trio

če mogoče Smetana itd., kupim poceni. Pismene ponudbe na upravo »S. Nar.« pod »Trio 1367«.

Opremljeno sobo

išče gospodična v sredini mesta event. tudi s hrano. Pismene ponudbe pod »Takoje« na upravo »S. Naroda«. 1366

Malinov sok

Izvrsten, pristen, dobite pri Lovro Sebenik, Ljubljana, Knezova ulica. 1297

Skromna sobico

z zajtrkom iščem. Ponudbe na upravo lista pod »Soliden«.

Trgovska pomočnica

izučena v trgovini z mešaním blagom želi premeniti službo. Ponudbe na upr. lista pod »Pridna«. 1242

Gospodična

zmožna slovenskega in nemškega jezika išče službo vzgojiteljice k enemu otroku. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod »Julij 1262« na upravo »Slov. Naroda«.

KLIŠEJE

VSEH VRST, ČRTNE IN AVTO-TIPIJE, IZDELUJE PO PRED-LOŽENIH RISBAH, PEROPISIH IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK ALI ZA FINEJŠO IZVEDBO V ENI ALI VEČ BARVAH TOČNO PO NAROČILU IN V NAJKRAJ-ŠEM ČASU PO NIZKIH CENAH

JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA

TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z O. Z. SV. PETRA NAS. 23

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš srčno ljubljeni soprog, predobri oče, brat, stric in svak, gospod

Andrej Kneisel

inšpektor drž. žel. v pokoju

dne 22. t. m., previden s tolažili svete vere, bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 25. julija t. l. ob 4. uri popoldne izpred tukajšnjega Glav. kolodvo-ra na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 24. julija 1928.

Iva Kneisel, soproga. — Vida, Mira, Zora, Vladko, Živko in Andreja, otroci.

Zahvala.

Vsem, ki so nam o priliki prerane smrti naše predobre mami-ce, tete, tašče in svakinje, gospe

Antonije Keršičeve

posestnice in gostilničarke

kakorkoli lajšali s prisrčnimi tolažili našo težko bol, se prav iskreno zahvalujemo.

Posebna zahvala bodi izrečena čč. sestram - usmiljenkam za požrtvovalen trud in nežno skrb med boleznijo pokojnice, vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev, p. t. pevcem Čitalnice v Sp. Šiški in »Ljubljanskemu Zvonu« za v srce segajoče žalno petje, žel. godbenemu društvu »Sloga«, Udrženju strojevodij, Požarni brambi v Sp. Šiški in vsem zastopnikom oblasti, društev in organizacij ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so našo nepozabno mamico v tako častnem številu spremili na njeni poslednji poti. Vsem naša ponovna najtoplejša zahvala.

V Ljubljani, dne 24. julija 1928.

ZALUJOČ! OSTALI.

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob priliki prerane smrti našega iskreno ljubljenega soproga, svaka in strica, gospoda

Gregorja Dittingerja

kakorkoli izrazili svoje sočutje, pokojnika pa počastili z mnogobrojnim čaščečim spremstvom na njega zadnji poti in mu poklonili prelepo cvetje in vence, se tem potom najtopleje zahvaljujemo.

Posebna zahvala pa bodi izrečena čč. duhovščini, godbenemu in pevskemu društvu »Sloga« za ganljive žalostinke in vsem številnim zastopnikom društva, kakor p. n. uradništvu in namješčenstvu drž. železnice za nadvse čaščeče spremstvo.

V Ljubljani, dne 24. julija 1928.

Žalujoča soproga Marija Dittinger in ostali sorodniki.